STATUTUL JURIDIC AL ADMINISTRATORULUI PERSOANEI JURIDICE INSOLVABILE

Laurenția GOREACII

CZU:347.191.3:347.736 goreacii7@gmail.com

Le cadre normatif de la République de Moldova dans le domaine de l'insolvabilité a subi des changements, mais une approche théorique des normes matérielles et procédurales n'a pas été développée jusqu'à présent en ce qui concerne les pouvoirs des organes directeurs ayant le droit de représenter de la personne juridique insolvable. En conséquence, cet article représente un support théorique concernant le rôle du participant le plus important dans le processus d'insolvabilité et c'est l'administrateur de l'entité juridique insolvable, en particulier, ainsi que des autres participants ayant le droit de représenter l'entité juridique insolvable.

Administratorul statutar acționează în temeiul Statutului persoanei juridice și al hotărârilor organelor de conducere ale persoanei juridice, iar în dependență de forma juridică de organizare a persoanei juridice, administratorul statutar activează în baza legilor special, ca de exemplu: Legea privind societățile cu răspundere limitată din 2007 [1], Legea privind societățile pe acțiuni din 1997 [2], însă administratorul autorizat activează doar în conformitate cu Legea cu privire la administratorii autorizați, nr.161 din 18.07.2014 [3] și cu Legea insolvabilității, nr.149 din 29.06.2012 [4], în special.

În calitate de administrator al societății comerciale poate fi persoana fizică sau persoana juridică, asociat sau neasociat, care efectuează toate operațiunile cerute pentru aducerea la realizare a scopul întregii activități a societății, cu restricțiile arătate în actul constitutiv. Pe când profesia de administrator autorizat poate fi exercitată doar de persoanele autorizate în condițiile Legii cu privire la administratorii autorizați și incluse în Registrul administratorilor autorizați, care este ținut de către Ministerul Justiției, iat autorizația se eliberează de către Comisia de autorizare și disciplină din cadrul Ministerului Justiției.

Dacă administratorul statutar nu poate fi numit în funcția de administrator al insolvabilității, pentru că nu deține autorizația pentru a practica activitatea de administrator autorizat, aceasta fiind o condiție obligatorie a administratorului autorizat, în schimb, administratorul insolvabilității poate să dețină calitatea de administrator statutar pentru orice altă societate comercială. Legea insolvabilității, nr.149 din 29.06.2012, nu prescrie o interdicție în acest sens.

În dependență de procedura concretă în care se află persoana juridică, acesteia îi este desemnată fie administrator al insolvabilității/administrator provizoriu, în perioada de observație, în procesul de insolvabilitate și în procedura de restructurare a

debitorului, fie îi este desemnat un lichidator în cadrul procedurii falimentului şi al procedurii simplificate a falimentului.

În cadrul procedurii de insolvabilitate administratorul provizoriu, administratorul insolvabilității și lichidatorul acționează în temeiul Legii insolvabilității din 2012, spre deosebire de lichidatorul care acționează în conformitate cu art.227 din Codul civil al Republicii Moldova. Lichidatorul acționează la fel ca și administratorul autorizat, având aceleași atribuții prevăzute de art.66 al Legii insolvabilității din 2012, în cadrul procedurii falimentului și al procedurii falimentului simplificat, pe când lichidatorul care acționează în baza art.227 din Codul civil al Republicii Moldova nu trebuie să fie neapărat un administrator autorizat, această procedură fiind reglementată în totalitate de Codul civil al Republicii Moldova și nu de Legea insolvabilității din 2012.

O problemă care este marcată în prezent în cazurile de insolvabilitate este lipsa pârghiilor reale ale instanței de insolvabilitate de a exercita o supraveghere efectivă asupra activității administratorului insolvabilității și a lichidatorului, după caz.

Potrivit art.71 alin.(1^1) al Legii insolvabilității din 2012, instanța de insolvabilitate poate destitui administratorul insolvabilității sau lichidatorul din oficiu în cazurile când administratorul/lichidatorul:

- se află în conflict de interese cu orice parte în proces;
- cade sub incidența prevederilor de incompatibilitate sau de anumite restricții;
- activitatea administratorului a fost suspendată sau a încetat în temeiul Legii nr.161/2014 cu privire la administratorii autorizați.

Însă instanța nu poate destitui din oficiu administratorul/lichidatorul în cazul când acesta depășește sau nu respectă atribuțiile care-i revin în temeiul Legea insolvabilității din 2012 sau încalcă legislația.

Astfel, deși prin art.68 alin.(10) al Legii insolvabilității din 2012 măsurile întreprinse de administrator/lichidator pot fi contestate, iar instanța poate obliga să întreprindă anumite măsuri (de exemplu, convocarea adunării creditorilor) sau să se abțină de la anumite măsuri, în cazul în care el intenționat nu execută hotărârea instanței, prin prisma art.71 alin.(1^1) al Legii insolvabilității din 2012 el nu poate fi destituit din funcție, deși, conform art.67 alin.(1) al Legii insolvabilității din 2012, administratorul/lichidatorul își exercită atribuțiile sub supravegherea instanței de insolvabilitate.

Prin urmare, supravegherea administratorului este pur formală, instanța fiind lipsită de pârghii eficiente de supraveghere a acestuia, ceea ce există din data de 14.09.2022, când au fost operate modificările în Legea insolvabilității din 2012, când instanța a fost restricționată în acțiunea de a destitui din oficiu administratorul/lichidatorul.

Drept soluționare a problemei respective, urmează să fie revizuite modificările ce țin de temeiurile pentru destituirea administratorului/lichidatorului din oficiu de către instanță.

Astfel, este necesar ca alin.(1^1) al art.71 al Legii insolvabilității din 2012 să fie completat cu lit.b), pentru ca instanța să manifeste o supraveghere efectivă a activității

administratorului/lichidatorului, de altfel în practică acesta în urma nesupunerii executării hotărârii instanței de insolvabilitate, nu poate fi într-un fel sancționat.

Un alt segment este corelația dintre activitatea administratorului special al băncilor și al companiilor de asigurare, unde, în cadrul procedurii de administrare specială, găsim similitudini și cu procedura de insolvabilitate. Însă, conform Legii insolvabilității din 2012, procedura insolvabilității nu se aplică băncilor, respectiv banca nu este subiectul procedurii de insolvabilitate, iar în calitate de administrator special în cadrul administrării speciale a băncii nu poate fi desemnat administratorul autorizat, executarea situațiilor de insolvabilitate se efectuează în conformitate cu Legea cu privire la lichidarea băncilor, nr.550 din 21.07.1995, și cu Legea cu privire la activitatea băncilor, nr.202 din 06.10.2017.

În ceea ce privește companiile de asigurare, reasigurare, instituirea administrării speciale se efectuează în conformitate cu art.82 al Legii cu privire la activitatea de asigurare sau de reasigurare, nr.92 din 07.04.2022. În acest sens, administratorul autorizat nu poate să fie desemnat nici în calitate de administrator special, pentru că acesta poate fi doar un angajat al autorității de supraveghere ori un auditor care deține certificat de calificare a auditorului.

În concluzie, pot să menționez că administratorul autorizat este o instituție cercetată într-o măsură mai modestă decât întreaga procedură de insolvabilitate, unde administratorul autorizat are rolul de a gestiona acest proces, activele întreprinderii și de a acoperi pasivele debitorului sau de a lichida în mod eficient debitorul insolvabil.

Referințe:

1. Legea privind societățile cu răspundere limitată, nr.135 din 14.06.2007. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 2007, nr.127-130.
2. Legea privind societățile pe acțiuni, nr.1134 din 02.04.1997. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2020, nr.372-382.
3. Legea cu privire la administratorii autorizați, nr.161 din 18.07.2014. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2014, nr.293-296.
4. Legii insolvabilității, nr.149 din 29.06.2012. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2012, nr.193-197.
5. Codul civil al Republicii Moldova. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2002, nr.82-86, modificat prin Legea de modernizare, nr.66-75 din 01.03.2019.
6. Legii cu privire la asigurare sau de reasigurare, nr.92 din 07.04.2022. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2022, nr.129-133.

Recomandat
***Gheorghe MÎȚU,** dr., conf. univ.*